

ŠUMARSTVO

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci za statistička istraživanja iz oblasti šumarstva dobijeni su redovnim godišnjim i mjesečnim izvještajima koje podnose Područne jedinice Uprave za šume za svaku opštinu posebno, poštujući podjelu na državne i privatne šume.

Za istraživanja koja imaju godišnju periodiku pored Područnih jedinica Uprave za šume, izvještaj podnose i četiri Nacionalna parka: „Biogradska gora“, „Durmitor“, „Lovćen“ i „Prokletije“.

Podaci o proizvodnji i prodaji šumskih sortimenata dobijeni su kroz mjesečno statističko istraživanje kojim se prikupljaju podaci o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata.

Ostali podaci u šumarstvu su prikupljeni redovnim godišnjim izvještajima.

Podaci o lovstvu prikupljaju se od strane lovačkih društava koja se bave lovstvom i ostalih preduzeća koja imaju svoja lovišta i uzgajališta divljači.

Obuhvat

Podaci za sva istraživanja u oblasti statistike šumarstva (osim istraživanja o lovstvu) prikupljaju se kroz izvještaje koje podnose Područne jedinice Uprave za šume i to za jedinicu teritorije Crne Gore nad kojom vrše upravljanje.

Podaci za istraživanje o lovstvu prikupljaju se kroz izvještaje koje podnose svi korisnici lovišta i to za ona lovišta koja su dobili na upravljanje.

Definicije

Šumom se smatra svaka površina veća od 5 ari, koja je obrasla šumskim drvećem i služi za proizvodnju šumskih sortimenata, ili ima zaštitnu funkciju i posebnu namjenu, bez obzira na obrast i visinu stabala (visoke šume – raznodobne i jednodobne, niske šume ili izdanačke šume, i ostale kategorije šuma).

Drvoredi, parkovi u naseljenim mjestima, šumski rasadnici, kao i grupe šumskog drveća na površini manjoj od 5 ari ne smatraju se šumom.

Visoke šume su šume postale pretežno iz sjemena.

Niske (izdanačke) šume su postale pretežno iz izdanaka iz panja.

Ostale kategorije šuma čine *šikare, makije, šibljiaci i lisničke šume*.

Šikare su degradirane izdanačke šume malog rasta i krčljivog drveća koje većinom služe za pašu i brst stoke.

Makije su zimzelene izdanačke šume nastale potiskivanjem hrasta crnike u sredozemnom klimatskom području naše zemlje.

Šibljiaci su degradirane izdanačke šume u kojima preovlađuju grmovi.

Lisničke šume su šume koje služe prvenstveno za kresanje lisnika.

Ukupna drvna masa (bruto masa) obuhvata posječeno industrijsko, tehničko, ogrijevno drvo – sve proizvedene šumske sortimente i ukupan otpadak, tako da predstavlja totalnu drvnu masu na panju.

Industrijsko drvo ima povoljna fizička i hemijska svojstva, a namijenjeno je za industrijsku (mehaničku i hemijsku) preradu.

Tehničko drvo ima povoljna fizička i hemijska svojstva, a namijenjeno je za upotrebu u razne tehničke svrhe

Ogrijevno drvo je drvo namijenjeno za ogrijev ili za proizvodnju drvenog uglja.

FORESTRY

Sources and methods of data collection

Data on statistical surveys in the field of forestry are obtained through regular annual and monthly reports submitted by the Regional Forest Administration Units for each municipality separately, respecting the division into state and private forests.

For annual surveys beside to the Regional Forest Administration Units, reports are submitted by four national parks: "Biogradska gora", "Durmitor", "Lovćen" and "Prokletije".

Data on the production and sale of forest assortments were taken from a monthly statistical survey that collects data on production, sales and stock of forest assortments.

Other data in forestry are collected by regular annual reports.

Hunting data are collected from hunting societies engaged in hunting and other enterprises that have their hunting grounds and game farms.

Coverage

Data for all surveys in the field of forestry statistics (except research on hunting) are collected through reports submitted by Regional units of the Forest Administration, for the unit of the territory of Montenegro over which they manage.

Hunting survey data is collected through reports submitted by all beneficiaries for hunting areas over which they managed

Definitions

A forest relate to any area larger than 0.05 ha, covered with forest trees, having a protective function, and intended for forest products manufacture or it has special purpose, no matter of tree cover and size (high forest – uneven and even-aged, scrub-wood or seedling, and other types of forests).

Rows of trees, parks in inhabited places, forest tree nurseries and groups of forest trees on an area under 0.05 ha are not considered as forest.

High forests are those growing mainly from seeds.

Short forests are those growing mainly from tree stumps shoots.

Other forest categories are scrubs, maquis, shrubberies, and beech forests.

Scrubs are downgraded coppices of small growth and stunted trees mainly used for livestock grazing and browsing.

Maquis are evergreen coppices, which appear to exist by suppressing black oak in the area with Mediterranean climate in our country.

Shrubberies are downgraded coppices where the bushes are prevailing.

Beech forests are those mainly used for pruning the trees.

Total wood stock (gross volume) covers chopped industrial, technical and firewood - all forest products and total waste, representing the total volume of timber.

Industrial wood has favourable physical and chemical characteristics and is intended for industrial (mechanical and chemical) processing.

Technical wood has favourable physical and chemical characteristics and is intended for various technical purposes.

Firewood is wood cut in order to be used for fire or charcoal production.

Pod njegovom i melioracijom šuma su iskazani radovi u visokim i niskim šumama, kojima je cilj poboljšanje kvaliteta sastojina.

Pod *melioracijom šuma* su iskazani radovi u ostalim kategorijama šuma: šikarama, makijama, šibljacima i lisničkim šumama kojima je cilj popravljjanje oblika upropašćenih šuma.

Prorede i čišćenja su redovne sječe koje se sprovode u cilju njege visokih jednodobnih i niskih (izdanačkih) šuma tokom cijelog obrta u manjim ili većim vremenskim razmacima sa ciljem da se obezbijedi razvoj kvalitetno najboljih stabala u genetičkom i tehničkom pogledu.

Njega podmlatka i kultura obuhvata čišćenje od korova, okopavanje, prihranjivanje, zaštitu i popunu i sl.

Obogaćivanje šuma četinarima ili plemenitim lišćarima je unosenje četinara ili plemenitih lišćara u postojeće šume u cilju povećanja njihove ekonomske vrijednosti.

Rekonstrukcija je zamjena tipa gajenja i istovremeno zamjena vrste drveća.

Bespravna sječa je svaka sječa koja se u državnoj šumi vrši bez odobrenja nadležnih organa. Iskazuje se u posječevoj bruto-masi drveta.

Tending and melioration of forests relate to works in high forests and coppices, aiming at improvement of stands quality.

Forests melioration relate to works in other forests categories: scrubs, maquis, shrubberies and beech forests in order to improve the devastated stands.

Thinning and clearing are regular woodcuttings done during the entire round, in shorter or longer intervals, thus providing possibilities for increase of higher quality trees in forests and coppices but also to ensure development of the best quality trees in genetic and technical sense.

Tending of young trees and culture refer to the weeds cleaning, loosening, fertilizing, protection, afforestation, etc.

Afforestation with conifers and deciduous trees is planting of conifers and deciduous trees inside the existing forests in order to increase their economic value.

Conversion is a change of growing types as well as tree stands.

Illicit cutting is any felling of trees done in a state forest, without permission granted by authorized bodies. It is shown as gross felled timber.

12 – 1. OSNOVNI POKAZATELJI
RAZVOJA ŠUMARSTVABASIC DATA ON FORESTRY
DEVELOPMENT

	Iskorišćavanje šuma, m ³ / <i>Forest exploitation, m³</i> Posječeno drvo – bruto masa / <i>Felled trees, gross volume</i>			Vještačko pošumljavanje, ha <i>Artificial afforestation, ha</i>	Državni sektor <i>State sector</i>
	ukupno <i>Total</i>	državne šume <i>State forests</i>	privatne šume <i>Private forests</i>	četinari <i>Conifers</i>	prodaja šumskih sortimenata, m ³ <i>Sale of forest assortments, m³</i>
2012	473 886	337 852	136 034	308	235 465
2013	480 827	358 066	122 761	239	239 272
2014	557 349	427 483	129 866	338	279 300
2015	623 858	477 922	145 936	404	360 256
2016	555 305	395 069	160 236	611	267 796

12 – 2. PODIZANJE I OBNOVA ŠUMA
/Državne šume/GROWING AND REGENERATION
/State forests/

	ha			ha			Vještačko pošumljavanje <i>Artificial afforestation</i>
	Ukupno <i>Total</i>	U šumama <i>In forests</i>		Izvan šuma <i>Outside forests</i>			
		sjecišta <i>Cutting areas</i>	ostale površine <i>Other areas</i>	krš i golet <i>Rocky and bare ground</i>	erodirano zemljište <i>Eroded land</i>	poljopriv. i ostalo zemljište <i>Agricultural and other land</i>	
2012	308	86	93	51	-	78	308
2013	240	62	107	55	2	15	237
2014	338	87	137	75	-	39	334
2015	404	165	195	12	-	32	399
2016	611	533	76	2	-	-	597
Četinari / <i>Conifers</i>	611	533	76	2	-	-	597
Lišćari / <i>Deciduous trees</i>	-	-	-	-	-	-	-

12 – 3. VJEŠTAČKO POŠUMLJAVANJE
POPUNJAVANJE, /Državne šume/ARTIFICIAL AFFORESTATION AND
REPLANTING, /State forests/

	ha					ha					
	Pošumljavanje / <i>Afforestation</i>					Popunjavanje / <i>Replanting</i>					
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	
UKUPNO	308	240	338	404	611	33	16	1	3	-	TOTAL
Četinari	308	239	338	404	611	33	14	1	3	-	<i>Conifers</i>
Smrča	232	138	212	252	592	24	4	1	2	-	<i>Spruce</i>
Jela	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Fir</i>
Crni bor	73	64	102	114	19	9	10	-	1	-	<i>Black pine</i>
Bijeli bor	3	37	23	38	-	-	-	-	-	-	<i>Scots pine</i>
Ariš	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	<i>Larch</i>
Lišćari	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	<i>Deciduous trees</i>
Bagrem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Locust</i>

12 – 4. GAJENJE ŠUMA, /Državne šume/

SILVICULTURE, /State forests/

ha	Njega i melioracija <i>Tending and melioration of forests</i>					ha
	2012	2013	2014	2015	2016	
	Njega podmlatka	-	-	-	-	
Čišćenje	-	12	68	58	29	<i>Clearing</i>
Prореđivanje	-	136	181	135	145	<i>Thinning</i>
Obogaćivanje šuma četinarima	145	-	-	-	-	<i>Enrichment with conifers</i>
Priprema i njega zemljišta	4	10	16	-	-	<i>Preparation and tending of ground</i>
Popunjavanje sastojina	-	-	-	-	-	<i>Replanting</i>
Rekonstrukcija	-	-	-	-	-	<i>Conversion</i>

12 – 5. SJEČA DRVETA U ŠUMAMA

CUTTING OF TREES IN FORESTS

m ³	Ukupno <i>Total</i>	Ukupno / Total				m ³
		vrsta sječe <i>Type of cutting</i>		tip šume <i>Type of forests</i>		
		redovne <i>Regular</i>	vanredne <i>Exceptional</i>	visoke i niske šume <i>High forests and coppices</i>	ostale kategorije šuma <i>Other categories of forests</i>	
		2012	473 886	444 735	29 151	
2013	480 827	448 776	32 051	480 366	461	2013
2014	557 349	514 964	42 385	556 413	936	2014
2015	623 858	583 315	40 543	623 157	701	2015
2016	555 305	526 338	28 967	554 915	390	2016
Čiste sastojine	169 733	160 269	9 464	169 422	311	Pure stands of
Lišćara	107 469	103 234	4 235	107 158	311	<i>Deciduous trees</i>
Bukve	92 071	88 855	3 216	91 884	187	<i>Beech</i>
Hrasta (svi)	2 696	2 304	392	2 634	62	<i>Oak (all kinds)</i>
Ostalih	12 702	12 075	627	12 640	62	<i>Other</i>
Četinara	62 264	57 035	5 229	62 264	-	<i>Conifers</i>
Smrče – jele	52 648	48 414	4 234	52 648	-	<i>Spruce - fir</i>
Ostalih	9 616	8 621	995	9 616	-	<i>Other</i>
Mješovite sastojine	385 572	366 069	19 503	385 493	79	Mixed stands of
Lišćara	34 975	30 588	4 387	34 896	79	<i>Deciduous trees</i>
Bukve-hrasta-ostalih	34 921	30 534	4 387	34 842	79	<i>Beech - oak - other</i>
Ostalih	54	54	-	54	-	<i>Other</i>
Četinara	146 427	138 744	7 683	146 427	-	<i>Conifers</i>
Smrče - jele	131 183	125 040	6 143	131 183	-	<i>Spruce - fir</i>
Ostalih	15 244	13 704	1 540	15 244	-	<i>Other</i>
Lišćara i četinara	204 170	196 737	7 433	204 170	-	<i>Deciduous and conif.</i>
Bukve - smrče - jele	193 421	187 109	6 312	193 421	-	<i>Beech – fir - spruce</i>
Ostalih	10 749	9 628	1 121	10 749	-	<i>Other</i>

12 – 5. SJEČA DRVETA U ŠUMAMA

CUTTING OF TREES IN FORESTS

/nastavak/

/continued/

	Ukupno Total	Šume u državnoj svojini / State forests				
		Vrsta sječe Type of cutting		Tip šume Type of forests		
		redovne Regular	vanredne Exceptional	visoke i niske šume High forests and coppices	ostale kategorije šuma Other categories of forests	
2012	337 852	312 559	25 293*	337 852	-	2012
2013	358 066	330 778	27 288	358 016	50	2013
2014	427 483	392 686	34 797	427 443	40	2014
2015	477 922	448 759	29 163	477 872	50	2015
2016	395 069	372 891	22 178	395 069	-	2016
Čiste sastojine	100 036	93 536	6 500	100 036	-	Pure stands of
Lišćara	58 760	55 927	2 833	58 760	-	Deciduous trees
Bukve	55 708	53 306	2 402	55 708	-	Beech
Hrasta (svi)	583	551	32	583	-	Oak (all kinds)
Ostalih	2 469	2 070	399	2 469	-	Other
Četinara	41 276	37 609	3 667	41 276	-	Conifers
Smrče – jele	32 419	29 716	2 703	32 419	-	Spruce - fir
Ostalih	8 857	7 893	964	8 857	-	Other
Mješovite sastojine	295 033	279 355	15 678	295 033	-	Mixed stands of
Lišćara	18 077	14 225	3 852	18 077	-	Deciduous trees
Bukve-hrasta-ostalih	18 077	14 225	3 852	18 077	-	Beech - oak - other
Ostalih	-	-	-	-	-	Other
Četinara	117 081	111 979	5 102	117 081	-	Conifers
Smrče - jele	102 719	99 135	3 584	102 719	-	Spruce - fir
Ostalih	14 362	12 844	1 518	14 362	-	Other
Lišćara i četinara	159 875	153 151	6 724	159 875	-	Deciduous and conifers
Bukve - smrče - jele	149 376	143 723	5 653	149 376	-	Beech – fir - spruce
Ostalih	10 499	9 428	1 071	10 499	-	Other

12 – 6. SJEČA DRVETA U ŠUMI I IZVAN ŠUMA
PO VRSTAMA DRVEĆACUTTING OF TREES IN AND OUTSIDE
FORESTS BY TYPE OF STANDSm³m³

	Ukupno Total	Lišćari / Deciduous trees					Četinari / Conifers			
		svega All	bukva Beech	hrast Oak	ostali tvrdi Other hardwood	meki Softwood	svega All	jela i smrča Fir and spruce	bor Pine	ostali Other
UKUPNO / TOTAL										
2012	473 886	219 397	182 774	15 644	19 110	1 869	254 489	242 405	12 042	42
2013	480 827	196 784	161 754	15 088	19 433	509	284 043	257 726	22 607	3 710
2014	557 349	214 968	178 364	17 625	17 947	1 032	342 381	301 153	40 969	259
2015	623 858	249 312	219 675	12 435	14 118	3 084	374 546	318 982	54 083	1 481
2016	555 305	250 194	224 156	11 837	10 873	3 328	305 111	270 644	33 592	875
Šume u državnoj svojini / State forests										
2012	337 852	137 055	134 151	1 232	1 318	354	200 797	191 615	9 140	42
2013	358 066	126 056	121 333	2 251	2 066	406	232 010	207 829	20 471	3 710
2014	427 483	136 597	130 962	3 571	1 522	542	290 886	250 601	40 026	259
2015	477 922	169 035	160 043	3 117	3 283	2 592	308 887	254 844	52 679	1 364
2016	395 069	154 768	148 707	2 790	1 692	1 579	240 301	207 475	31 951	875
Šume u privatnoj svojini / Private forests										
2012	136 034	82 342	48 623	14 412	17 792	1 515	53 692	50 790	2 902	-
2013	122 761	70 728	40 421	12 837	17 367	103	52 033	49 897	2 136	-
2014	129 866	78 371	47 402	14 054	16 425	490	51 495	50 552	943	-
2015	145 936	80 277	59 632	9 318	10 835	492	65 659	64 138	1 404	117
2016	160 236	95 426	75 449	9 047	9 181	1 749	64 810	63 169	1 641	-

12 – 7. PROIZVODNJA ŠUMSKIH
SORTIMENATA /Državne šume¹⁾PRODUCTION OF FORESTS
ASSORTIMENTS /State forests¹⁾

	2012	2013	2014	2015	2016	
Ukupno	240 900	255 559	308 345	377 043	293 594	Total
Trupci	167 607	190 266	218 405	250 366	195 194	Saw logs
Tehničko drvo	7 138	8 368	9 031	8 738	8 709	Lumber
Prostorno drvo	24 232	24 583	45 906	96 838	60 239	Pulpwood
Ogrijevno drvo	41 923	32 342	35 003	21 101	29 452	Firewood

¹⁾ Proizvodnja se odnosi samo na preduzeća¹⁾ Production refers only to companies12 – 8. POSJEČENA BRUTO MAŠA
PO IZVRŠIOCIMA SJEČE /Državne šume/AVERAGE GROSS VOLUME OF CUT TREES
BY THE OPERATORS /State forests/

	2012	2013	2014	2015	2016	
Ukupno	337 852	358 066	427 483	477 922	395 069	Total
Preduzeća	286 887	304 405	371 941	423 433	352 301	Enterprises
Građani (maloprodaja)	50 965	53 661	55 542	54 489	42 768	Individuals (retail trade)

12 – 9. POVRŠINA ŠUMA PO VRSTAMA SASTOJINA

FOREST AREA BY TYPE OF STANDS

hilj. Ha	2002	2005	2008	2011	2014	thous. ha
Ukupno	546	617	627	627	631	Total
Čiste sastojine	229	252	261	259	261	Pure stands of
Lišćara	183	207	203	196	201	Deciduous trees
Četinara	46	45	58	63	60	Conifers
Mješovite sastojine	317	365	366	368	370	Mixed stands of
Lišćara	188	231	228	232	228	Deciduous trees
Četinara	35	41	45	43	48	Conifers
Lišćara i četinara	93	93	93	93	94	Deciduous trees and conifers

Istraživanje je trogodišnje

This survey has been carried out on a three-year basis

12 – 10. ŠTETE U ŠUMAMA

DAMAGES IN FORESTS

	Bespravna sječa <i>Illicit cutting</i>	Ostala šteta od čovjeka ¹⁾ <i>Other damages caused by man¹⁾</i>	Šteta od insekata <i>Damages caused by insects</i>	Šteta od elementarnih nepogoda <i>Damages by natural disasters</i>	Šteta od požara ²⁾ <i>Damages caused by fire ²⁾</i>	
					ha	m ³
	m ³					
2012	3 573	591	200	1 455	10 977*	16 680*
2013	2 476	421	212	621	137	190
2014	4 757	568	789	-	68	-
2015	157	26	422	50	2 346	537
2016	186	25	172	210	1 276	435

¹⁾ Obuhvaćena krađa šumskih sortimenata i ostale štete od čovjeka.²⁾ Obuhvaćene štete od požara i u privatnim šumama¹⁾ The theft of forest assortments, and other damages caused by a man are included.²⁾ Damages caused by fire in private forests are included.

12 – 11. POVRŠINA LOVIŠTA, LOVCI I LOVNI OBJEKTI

AREA OF HUNTING GROUNDS, HUNTERS
AND HUNTING FACILITIES

	Površina lovišta Area of hunting grounds		Lovci Hunters	Hranilišta za divljač Feeding places for game	
	ukupno, hilj. ha Total, thous. ha	lovna, hilj. ha Hunting area, thous. ha		pernatu, broj Game birds, number	dlakavu, broj Game animals, number
2005	1 202	1 057	7 573	53	76
2007	1 198	1 050	7 723	46	75
2009	1 247	1 078	7 324	130	157
2011	1 105	990	5 814	154	143
2013	1 067	956	5 209	115	143
2015	1 138	1 004	6 076	168	221

Istraživanje je dvogodišnje

This survey has been carried out on a two-year basis

12 – 12. BROJNO STANJE DIVLJAČI

NUMBER OF GAME

	Srna Roe deer	Divokoza Chamois	Vuk Wolf	Lisica Fox	Zec Hare	Divlja svinja Wild boar	Jarebica Partridge		Fazan Pheasant
							poljska Gray partridge	kamenjarka Rock partridge	
2005	1 627	676	2 110	12 988	39 370	4 606	6 117	15 877	6 604
2007	2 231	681	1 829	11 705	45 517	3 848	9 395	19 235	3 173
2009	3 751	785	1 233	11 218	56 306	3 584	4 530	25 928	2 768
2011	3 832	661	3 609	8 269	41 391	3 549	1 410	20 636	1 278
2013	4 167	631	747	7 079	32 027	3 339	1 825	13 668	1 562
2015	4 820	820	837	8 864	39 009	3 946	1 580	11 883	2 695

Istraživanje je dvogodišnje

This survey has been carried out on a two-year basis

12 – 13. ODSTRIJELJENA DIVLJAČ

SHOT GAME

	Srna Roe deer	Divokoza Chamois	Vuk Wolf	Lisica Fox	Zec Hare	Divlja svinja Wild boar	Jarebica Partridge		Fazan Pheasant
							poljska Gray partridge	kamenjarka Rock partridge	
2005	3	1	356	2 811	3 172	1 203	64	805	2 224
2007	9	10	167	1 658	2 720	842	35	883	521
2009	7	10	100	1 261	2 142	482	-	553	247
2011	-	-	69	1 047	2 195	492	10	571	212
2013	10	-	72	809	2 192	264	65	262	52
2015	-	-	68	1 824	4 216	634	30	761	205

Istraživanje je dvogodišnje

This survey has been carried out on a two-year basis